

بخشنامه‌های قوه قضائیه

موضوع	دستورالعمل نظارت بر زندانیان دارای محکومیت مالی
	جناب آقای اکبرپور رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور با احترام تصویر دستورالعمل شماره ۱۳۹۸/۱۱/۱ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص «نظارت بر زندانیان دارای محکومیت مالی» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد. مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - دکتر محسن محدث شماره ۱۳۹۸/۱۱/۱ ۱۳۹۸/۱۱/۱ دستورالعمل نظارت بر زندانیان دارای محکومیت مالی با توجه به مبانی شرعی و قانونی مبنی بر منع بازداشت بدهکاران مالی معسر و با هدف جلوگیری از بازداشت محکومینی که قادر به ادای دین خود نیستند و نیز نظارت بر اجرای دقیق تکالیف مصرح در قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴/۳/۲۳، «دستورالعمل نظارت بر زندانیان دارای محکومیت مالی» به شرح مواد آتی است. ماده ۱- دادگاه‌ها موظفند در احکام صادره مشتمل بر استرداد عین، مثل یا قیمت اموال، میزان، نوع و مشخصات دقیق محکوم به یا قیمت آن را تعیین و در صورت بازداشت محکوم علیه به زندان اعلام تا محکومان به دلیل ابهام در اوصاف مذکور در زندان نمانند و در مواردی که میزان، نوع و مشخصات دقیق محکوم به در حکم صادره اعلام نشده است سازمان زندان‌ها موظف است اسامی زندانیانی که میزان دقیق محکوم به در مورد آنان مشخص نمی‌باشد را فوراً به مرجع قضایی ذیربط منعکس و رفع ابهام از محکومیت را پیگیری نماید. ماده ۲- در اجرای مقررات ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مبنی بر عدم حبس محکومینی که تا سی روز پس از ابلاغ اجرائیه ضمن ارائه صورت اموال و دارایی‌های خویش دعوای اعسار را اقامه کرده باشند و نیز توجه به شرایط اثبات اعسار محکومینی که مالی در عوض دین دریافت یا تحصیل نکرده یا مال تلف حقیقی یا حکمی شده است رؤسای محترم دادگستری‌ها نظارت لازم را معمول تا مراجع قضایی قبل از احراز یا اثبات ملات مال محکومان از معرفی به زندان خودداری نمایند. ماده ۳- چنانچه برخی از محکومان مالی به لحاظ عدم توان پرداخت محکوم به در زندان بوده و تاکنون دادخواست اعسار تقدیم نکرده مددکاران و کارشناسان قضایی، زندانیان مذکور را جهت تقدیم دادخواست مساعدت نموده و تسریع در رسیدگی پرونده‌های مذکور را پیگیری نمایند. ماده ۴- در مواردی که محکوم به تقسیط شده و یا در اجرای تبصره ۱ ماده ۳ قانون مذکور برای محکوم قرار کفالت یا وثیقه صادر گردید لکن میزان اقساط، خارج از توان مالی وی بوده یا قرار تأمین نامتناسب صادر شده باشد رؤسای کل دادگستری‌ها ضمن نظارت و هماهنگی لازم با قضات مربوط ترتیبی اتخاذ نمایند تا با اعمال اقدامات متناسب از بازداشت محکومین مذکور پیشگیری شود. ماده ۵- چنانچه برخی از افراد به لحاظ عدم پرداخت نیم‌عشر مربوط به حقوق دولت بازداشت باشند، قضات مربوط با اخذ تعهدات لازم زمینه رهایی آنان را از زندان فراهم نمایند. ماده ۶- سازمان زندان‌ها موظف است با بررسی سوابق، مشخصات دقیق و اسامی زندانیانی که به لحاظ عجز از پرداخت محکوم به در زندان هستند را به صورت ماهانه به تفکیک هر استان و با ذکر جزئیات زیر تهیه و به تفکیک برای رؤسای کل دادگستری استان‌ها جهت نظارت بر امور اینگونه زندانیان ارسال نماید؛ الف- تاریخ بازداشت؛ ب- شماره و تاریخ محکومیت صادره و شعبه مجری حکم؛ پ- نوع و میزان محکومیت مالی و نوع اتهام در صورتی که محکومیت مالی، رد مال کیفری و یا ضرر و زیان ناشی از جرم باشد؛ ت- وضعیت رسیدگی به ادعای اعسار محکوم علیه و نتیجه آراء صادره در این مورد. ماده ۷- با توجه به فراهم شدن زمینه شناسایی اموال افراد و ایجاد شناسنامه مالی از طریق سامانه‌های الکترونیکی از جمله بانک جامع املاک و شرکت‌ها و مالکیت‌های معنوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و نیز امکان بررسی حساب‌های بانکی و مالکیت خودرو معاون اول محترم قوه قضائیه ضمن هماهنگی لازم بین دستگاه‌های مختلف از جمله مرکز آمار و فناوری قوه قضائیه دادگستری‌ها و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور زمینه شناسایی سریع و دقیق اموال محکومان مالی فراهم و در صورت توانایی مالی محکومان حکم صادره از طریق اموال شناسایی شده اجرا و در صورت عدم توانایی مالی محکومان، زمینه آزادی آنان با تضمین لازم فراهم شود. ماده ۸- در اجرای مقررات ماده ۵ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مبنی بر جداسازی زندانیان دارای محکومیت مالی از دیگر محکومان کیفری، سازمان زندان‌ها مطابق قانون با همکاری دولت در اسرع وقت زمینه نگهداری و اشتغال محکومان مالی را در خارج از زندان فراهم می‌نماید. ماده ۹- نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده رؤسای کل دادگستری استان‌ها و معاون اول قوه قضائیه می‌باشد. رئیس قوه قضائیه - سید ابراهیم ریسی

